

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Oameni ai dragostei și păcii

„Răstignitu-te-ai cela ce ești fără de păcat și în mormînt te-ai pus de bună voie și ai înviat ca un Dumnezeu“ — sînt cuvinte cu care începe Pastorală de Paști a I. P. S. Mitropolit Nicolae Colan, ultima sa Pastorală, căpătînd astfel „semnificație și valoare de testament duhovnicesc“, cum potrivit se spune în „cuvîntul de lămurire“ care o însoțește către destinatarii ei, preoții și credincioșii din Arhiepiscopia noastră.

An de an Biserica noastră, cu prilejul posturilor mai ales, ne cheamă la „îmbrăcarea omului celui nou (Ef. 4, 24), la primenire lăuntrică“ — spune Înalt Prea Sfinția Sa. Dînd urmare acestei chemări, „ne-am străduit fiecare din noi, să punem frîu alunecărilor noastre și să ne curățim simțirile, ca să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a învierii“ (Canonul Învierii).

Din acest motiv, dintre „bucuriile duhovnicești de care avem parte în cursul anului bisericesc, nici una nu poate fi asemănată în dulceață și strălucire cu bucuria Paștilor creștinești. Această bucurie este întru totul îndreptățită, căci prin jertfa Sa cea de bună voie și prin învierea cea de a treia zi Hristos-Domnul ne-a răscumpărat din robia păcatelor“.

Făcînd o incursiune prin Vechiul Testament, cu deosebire în profetul Isaia, care a descris mai amănunțit, prin luminare de Sus, venirea și petrecerea pămîntească a lui Mesia, Pastorală se ocupă apoi de răstignirea Domnului, despre semnificația acestui mod de a ucide la popoarele antice, dar mai ales pentru noi creștinii. Dintr-un instrument de „îngrozire“, cum pe drept cuvînt era socotită la cei vechi, crucea „a devenit semnul izbăvirii noastre din păcat“. Sf. Cruce „ne aduce mereu aminte cu ce preț neprețuit am fost răscumpărați. Tot ea ne îndeamnă să luăm aminte că sîntem adînc îndatorați să nu-l mîhnim și răstignim pe Hristos din nou prin faptele noastre netrebnice care supără pe Dumnezeu, păgubesc pe aproapele și ne scad în prețuirea de care am vrea să avem parte oricînd și oriunde“.

După răstignire, „Hristos-Domnul a coborît în mormînt — ca și în lume, în trup omenesc — de bună voie, din iubire față de făpturile de El zidite. Dumnezeu adevărat fiind, „mormîntul nu l-a putut cuprinde, iar de putreziciune a fost ferit“. Inviat, El rămîne deci permanent „cu noi ca să ne călăuzească pașii vieții pe drumul drept al purtării înfrumusețate de virtute“.

„Mereu cu noi, în Biserica Sa, Hristos-Domnul ne învață cu neajunsă bunătate să ne iubim unii pe alții așa cum El ne iubește fără contenire“.

Din această dragoste pe care ne-o datorăm unii altora, rezultă îndatorirea „de a fi oameni ai păcii și ai buneivoini în toate zilele vieții noastre și față de oricine“.

„Să fim apostoli ai păcii — îndeamnă Pastorală în partea sa finală — în orice împrejurare, pentru ca fiecare din noi să putem împlini cum se cuvine rostul ce-l avem în lucrarea uriașă de întărire a scumpei noastre Patrii, Republica Socialistă România“. Aceasta cu atît mai mult cu cît „bunăstarea și tăria țării — adică fericirea noastră obștească și personală — atîrnă de îndeplinirea rîvnitoare“ a tuturor îndatoririlor care ne revin ca cetățeni ai țării.

„Acum, cînd „praznicul praznicelor“ și „sărbă-

toarea sărbătorilor“ a făcut să răsară tuturor credincioșilor „lumina cea fără de ani“, „să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să ne îmbrățișăm“ ca făpturi ale aceluiași Ziditor a toate, ca fii ai aceleiași Patrii înfloritoare, „ca frate pe frate“ — își încheie vrednicul de pomenire arhipăstor Nicolae, Pastorală sa de Paști, la ale cărei învățături să luăm cu toată grija aminte, atît pentru folosul nostru, cît și ca o cinstire a neuitatei sale amintiri.

P.

Moarte și viață

Răstignirea, îngroparea și învierea Mîntuitorului ne pune în față problema morții și vieții. Nu este om care să nu gîndească la legătura dintre moarte și viață, pentru că fiecare cunoaștem și viața și moartea.

E un lucru general acceptat că viața este un bun. E bine să fii viu, să trăiești. Și iarăși este un lucru obișnuit dorința de a trăi cît mai mult. Parcă am vrea să avem o viață fără sfîrșit, parcă am vrea ca viața să nu se mai termine niciodată. Totdeauna găsim motiv — chiar și la ađinci bătrînețe ca să dorim să mai trăim măcar un an, ca după un an să mai cerem unul ș.a.m.d. Sîntem legați de viață cu toate fibrele ființei noastre. De aceea — în general — nu dorim moartea. Dimpotrivă, moartea ni se pare ceva nefiresc, un vrăjmaș de care vrem să scăpăm. Legenda populară — exprimînd acest adevăr — ne spune cum o bătrînă a tot cerut aminare de la moarte, pînă cînd a închis moartea într-un sicriu. Așa am dori toți ca moartea să-și amîne venirea, ba chiar — dacă s-ar putea — să nu vină niciodată.

Dacă însă omul dorește — cum spun basmele — viață fără de moarte și tinerețe fără bătrînețe — el nu vrea să aibă orice fel de viață. El vrea să aibă o viață bună, fericită, lipsită de boală, de suferință, de mizerie. Cum se zice, să aibă o viață omenească, o viață demnă de om. De aici lupta omului pentru îmbunătățirea vieții. Popoarele cer o viață îmbelșugată și luminată nu numai pentru unii, ci pentru toți. Toți oamenii de pe pămînt să trăiască după cuviință, după dreptate, să se bucure de bucuriile materiale și spirituale, care fac ca viața să fie frumoasă, să fie vrednică de trăit. De aici lupta pentru înlăturarea orînduirilor nedrepte, în care o pătură subțire trăiește pe spinarea celor mulți, care sînt ținuți în întuneric și robie și lupta pentru instaurarea unei orînduiri drepte, în care tot cel ce muncește se bucură de o viață fericită. De aici lupta științei, ca să producă cît mai multe bunuri și cît mai ieftine, ca să înlătore bolile, ca să prelungească viața. Datorită științei roadele pămî-

tului se înmulțesc. Datorită ei și măsurilor luate de orînduirea socialistă bolile se împuținează și media vieții în țara noastră a urcat la 68 ani. Așadar, trăim mai bine și mai mult decît înaintașii noștri. Și-n avîntul economic și cultural al țării noastre — vom trăi din ce în ce mai bine și mai mult.

Sfînta Scriptură ne spune că viața lungă și fericită e o binecuvîntare de la Domnul. Așa că strădaniile oamenilor de a trăi ani mulți și buni — este după voia lui Dumnezeu. Cu toate acestea n-am ajuns să scăpăm de moarte. După Sf. Scriptură ea este plata păcatului. Dumnezeu l-a făcut pe om cu posibilitatea de a nu muri. Adam însă a păcătuit și așa a căzut sub stăpînirea morții. Iisus Hristos a venit să ne elibereze din robia păcatului și din puterea morții. Prin jertfa crucii a biruit păcatul — prin înviere s-a arătat biruitor și asupra morții, începător făcîndu-se învierii tuturor. Așa cum cîntăm la Sf. Paști: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd, și celor din morminte viață dăruindu-le“. Din mormînt a răsărit viața. Și astfel s-a arătat că viața e mai fere decît moartea, că există o viață care e mai presus de moarte. E adevărat: aceasta nu mai este viața obișnuită pămîntească, ci un altfel de viață, viață pe un alt plan, viață în Dumnezeu, care este viața însăși și izvorul vieții. Credinciosul, cînd simte învîluindu-l umbrele înserării, umbrele morții, primește liniștit moartea, pentru că crede că ea e numai o punte de trecere din viața pămîntească într-o altă viață, care nu mai are sfîrșit. O primește liniștit, pentru că el crede că și trupul va învia prin puterea lui Dumnezeu — și va participa la viața cea fără de moarte. Că așa cum a înviat Hristos, vom învia și noi și atunci pururea cu Domnul vom fi, ne vom bucura de viața cea veșnică.

Pentru aceasta însă trebuie să trăim în viața pămîntească în așa fel încît să fim vrednici de viața fericirii veșnice. Adică trebuie să nu fim morți sufletește, robi ai păcatului, ci să fim vii,

(Continuare în pag. 2)

Cronică bisericească

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului și locțiitor al Mitropolitului Ardealului a sosit la reședința mitropolitană din Sibiu în după masa zilei de 2 mai a.c., a treia zi de Paști. În ziua următoare s-a săvârșit Sf. Liturghie în catedrala mitropolitană de un sobor de preoți, în frunte cu P. C. vicar Tr. Belașcu și Arhim. N. Mladin. După Sf. Liturghie, I. P. S. Mitropolit Nicolae, înconjurat de soborul preoților și diaconilor, a slujit parastasul pentru adormitul în Domnul arhiepiscop și mitropolit Nicolae Colan. Au fost de față rudele celui decedat, cunoscuți și prieteni, mulți credincioși.

După aceea Inalt Prea Sfinția Sa, însoțit de P. C. vicar Tr. Belașcu, P. C. rector S. Vlad, Arhim. N. Mladin, consilieri arhiepiscopesci, studenți teologi și de rudele decedatului arhiepiscop și mitropolit, a săvârșit slujba de pomenire la mormântul din Rășinari a arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae Colan. S-au rostit ectenii și la mormintele arhiepiscopului și mitropolitului Andrei Șaguna, episcopului Vasile Stan și protopopului E. Cioran. Erau de față, pe lângă cei veniți de la Sibiu, și preoții și credincioși din Rășinari.

La sfârșit I. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu a ținut un cuvânt de amintire a vrednicilor ierarhilor, ce se odihnesc în preajma bisericii mari din Rășinari și a îndemnat ca aceste vrednicii să constituie o pildă pentru toți de a sluji cu devotament Biserica strămoșească și patria.

*

Sîmbătă, 27 mai a.c., — împlinindu-se șase săptămîni de la adormirea în Domnul a regretatului arhiepiscop și mitropolit Nicolae Colan — s-a săvârșit în biserică mare din Rășinari Sfința Liturghie de către P. S. Emilian Antal, înconjurat de un sobor de preoți, în prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu, a P. C. vicar Tr. Belașcu, arhim. N. Mladin, consilierilor arhiepiscopesci, preoților, rudelor celui răposat și credincioșilor din Rășinari. Răspunsurile le-au dat studenți teologi.

După Sf. Liturghie I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Emilian, cu un sobor de preoți, au slujit parastasul la mormântul mitropolitului Nicolae Colan.

S-a rostit ectenia morților și la mormântul mitropolitului Andrei Șaguna.

A doua zi, duminică 28 mai a.c., Sfința Liturghie din catedrala mitropolitană a fost pontificată de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului și locțiitor al Mitropoliei Ardealului și de P. S. Teofil al Clujului și P. S. Valerian al Oradiei, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. Au

fost prezenți: P. S. Iosif al Rimnicului și Argeșului, P. S. Emilian Antal, rudele și prietenii adormitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit Nicolae Colan.

A predicat I. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu despre înfîlnirea Mîntuitorului cu samarineanca, despre apa cea vie a Evangheliei Domnului, care înnoiește pe credincioși, care a zămislit viață nouă de-a lungul veacurilor și a făcut chemare la o trăire creștinească tot mai desăvîrșită și la sprijinirea străduințelor după o viață îmbelșugată, luminată și pașnică.

După Sf. Liturghie s-a slujit parastasul pentru regretatul mitropolit Nicolae Colan.

La agapa de la reședința mitropolitană, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului și locțiitor al Mitropoliei Ardealului a amintit vredniciile mitropolitului Nicolae Colan, a chemat la continuarea moștenirii lui spirituale, a mulțumit tuturor celor ce au fost colaboratori și slujitori celui decedat. Totodată a mulțumit pentru sprijinul ce i se acordă Inalt Prea Sfinției Sale în timpul cît Inalt Prea Sfinția Sa este locțiitor de mitropolit la Sibiu.

Fiica lui Iair

Intreaga viață a Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos a fost un ocean de binefaceri pentru cei bolnavi, pentru cei în suferință. El s-a făcut tuturor toate, El a alinat suferințele și foamea mulțimilor. În centrul atenției apostolilor și a oamenilor de atunci stătea El care n-avea nici unde să-și plece capul. La El alergau în suferințe și necazuri atît mulțimile cît și unii din „mai-marii“ lor.

Iair mai marele sinagogii la El aleargă atunci cînd unica lui fiică este pe patul de suferință. Dar în același timp printre mulțimile care se înghesuiau apare o femeie și se atinge de haina Mîntuitorului, cu același gînd de vindecare și cu credință nețărmurită. Simțind puterea ce-a ieșit dintr-însul Mîntuitorul întrebă: „Cine s-a atins de mine? Petru împreună cu ceilalți apostoli răspund: „Învățătorule, noroadele te împulzesc și te strîmtoează și tu întrebi: Cine este care s-a atins de mine? Iisus pune această întrebare pentru că aceea care se atinsese de El era pe deplin încredințată de puterea ce avea Iisus. De aceea și răspunde apostolilor: „S-a atins de mine cineva, căci Eu am simțit puterea ce a ieșit din mine“. Credința femeii i-a adus vindecare, credința femeii a făcut ca puterea Lui dumnezeiască să o vindece. Răspunsul pe care Mîntuitorul îl dă apostolilor face ca femeia să se arate, să se descopere și să spună de ce boală suferă și cît a cheltuit pentru boala ei, iar acum s-a vindecat numai prin atingerea de veșmîntul Mîntuitorului. Mîntuitorul încurajează femeia și-i spune să meargă liniștită pentru că s-a mîntuit prin credința ei.

Acest episod are loc în drum spre casa lui Iair unde-l aștepta o familie, care își pusese ultima nădejde în El. În același timp însă Iair primește vestea că fiica lui a murit și este rugat să nu mai supere pe Învățătorul.

Iisus îl încurajează și pe Iair spunîndu-i să nu se teamă și să creadă, căci fiica lui se va mîntui. Intrînd în casa lui Iair, unde începuse pregătirea pentru înmormîntare, Mîntuitorul ia pe cei trei ucenici: Petru, Iacob și Ioan împreună cu părinții fecioarei și intră în camera unde era depusă fiica lui Iair. La durerea și plînsurile celor ai casei Mîntuitorul răspunde că fiica n-a

murit ci doarme. Cei ce se adunaseră acolo au început să rîdă de dînsul știind că a murit. După ce a scos pe toți afară Mîntuitorul a luat de mînă pe fiica lui Iair zicînd: „Copilă, scoală-te!“

La aceste cuvinte „s-a întors duhul ei — spune Sf. Ev. Luca — și copila s-a sculat“. Cei ce-au fost de față s-au înspăimîntat. Mîntuitorul le-a poruncit să dea copilei să mănînce, ca ei să fie pe deplin încredințați de minunea pe care a săvîrșit-o El.

Sf. Evanghelist Luca nu ne spune mai departe ce-au făcut părinții copilei. Desigur că au fost recunoscători Mîntuitorului pentru că le-a redat fiica pe care o știau pierdută. Această minune a adus din nou bucuria în familia lui Iair, din nou nădejdea unei vieți fericite a înveselit inima întregii familii.

Cu cîtă admirație îl vor fi privit pe Mîntuitorul cei ce au fost de față, cum mărturisiseră cu altă ocazie cei trimiși să-L prindă „niciodată n-a vorbit un om ca omul acesta“. Dacă și moartea s-a plecat în fața Lui cum să nu stîrnească admirația celor ce-au fost de față.

Această minune a fost popularizată cu repeziune, a străbătut cu iuțeala fulgerului pămîntul Țării Sfinte, dar ea n-a stîrnit numai admirația ci și ura celor ce nu vedeau cu ochi buni pe Mîntuitorului. Acei ce nu puteau suporta binele pe care El îl făcea celor în suferință, au început să-L urască tot mai mult și să-L caute pricină pentru a scăpa de El pentru că mulțimi de oameni mergeau după El.

Iată că viața biruiește moartea, iată că bucuria și nădejdea bătrînețelor casei lui Iair este din nou vie, iată suferința învinsă prin minunea săvîrșită de Mîntuitorul într-o asemenea casă.

Iată-l deci pe mai marele sinagogii la picioarele Mîntuitorului, iată-i pe apostolii Săi că dobîndesc mai multă încredere în Învățătorul lor, iată rodul faptelor bune săvîrșite de Mîntuitorul în sufletele curate, iată viața care biruiește moartea.

M. Cristea

Moarte și viață

(Urmare din pag. 1)

trîind pentru virtute. De fapt ni se cere un singur lucru: să iubim, să avem dragoste. Să iubim pe Dumnezeu și pe om. Cine iubește — zice Sf. Ap. Ioan — trăiește în Dumnezeu și Dumnezeu trăiește în el, căci Dumnezeu însuși este iubire, viața însăși este iubire. Iubirea este izvorul vieții, izvorul nemuririi. Cu cît iubești mai mult pe Dumnezeu și pe om, cu atît te simți mai împlinit, mai încrezător în viață și în biruințele ei. Cel ce nu iubește petrece întru moarte, căci moarte sufletească este să te gîndești numai la tine, la plăcerile și poftele tale și să folosești pe alții ca pe niște unelte de satisfacere a intereselor și plăcerilor tale. Cel ce nu iubește deși este viu, totuși nu știe ce e viața, căci sufletește e mort. Dumnezeu e iubire. Viața e iubire. După iubire se măsoară vrednicia omului, după iubire — se cunoaște dacă este viu sau mort și prin iubire el biruiește moartea, devenind părtaș la viața cea veșnică. La viața care e iubire desăvîrșită și fără sfîrșit.

Moartea și învierea Domnului ne dau garanția că moartea a fost înfrîntă, că viața e atotbiruitoare. Iisus Hristos ne asigură: „Cel ce crede întru mine viu va fi chiar de va muri“. Cu o condiție — ca credința lui să fie lucrătoare în iubire. Căci toate trec — ne spune Sf. Ap. Pavel — „singură iubirea rămîne în veci“, ea ne face părtași la viața cea veșnică, ne dăruiește fericirea cea nepieritoare.

N. M.

IMN FEMEII

Ești pentru soț tu caldă-mbărbătare
Și pentru prunc tot bulgărul de soare,
În valul viu de vise pari icoană,
Un chip de heruvim ești dragă mamă.

Albastra mare de mărgăritare
E în privirea ta mîngîietoare,
Ți-s gîndurile salbe de rubine,
Izvoarele luminii se zbat în tine.

Mireasă, mamă și bunică, — toate
Sînteți izvorul plin de bunătate
La care vin și cerbi și căprioare
Să ia puteri de viață-noitoare.

Ștefan Tascianu

90 de ani de la proclamarea Independenței de Stat a României

Intre datele memorabile din cartea de aur a poporului nostru, date care evocă glorioasele lupte pentru libertate, independență și progres duse de-a lungul zbuciumatei sale istorii, la loc de cinste se înscrie și ziua de 9 Mai. În această zi, în anul 1877, țara noastră s-a proclamat Stat independent, eveniment de seamă pe drumul făuririi și consolidării României moderne. Tot la 9 Mai, în anul 1945, a avut loc marea victorie asupra fascismului, când armatele coaliției anti-hitleriste au terminat biruitoare cel de-al doilea război mondial în Europa, prin capitularea Germaniei naziste, victorie la care a adus o contribuție însemnată și poporul nostru.

Se știe că secole de-a rândul poporul nostru a luptat împotriva primejdiei otomane. Oștile lui Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Ioan Vodă cel Cumplit și Mihai Viteazul au înscris pagini de glorie în cartea luptelor pentru păstrarea independenței și libertății celor trei țări românești.

Deși Țara Românească și Moldova n-au fost supuse cu totul de imperiul otoman, adică nu au fost transformate în pašalicuri, așa cum se întâmplase cu unele țări vecine, ci și-au păstrat organizarea politică și administrativă proprie, totuși imperiul otoman a ajuns să-și exercite „suzeranitatea” asupra lor timp de câteva secole, fiind obligate — între altele — la plata unui tribut apăsător. Suzeranitatea otomană a scăzut mereu, mai ales în secolul XIX, pe măsura slăbirii conținui a imperiului otoman. Revoluția de la 1848, dar mai ales unirea Moldovei cu Țara Românească în 1859, au făcut să crească și mai mult nădejtile poporului român în deplina sa eliberare națională.

Proclamarea Independenței a fost posibilă abia în 1877, când se pornise lupta generală de eliberare națională a popoarelor din Balcani, ajutate de Rusia, care declarase război Turciei la 12/24 aprilie 1877. Trupele rusești au trecut frontiera în România și apoi, peste Dunăre, în Bulgaria. Intre timp s-a făcut și mobilizarea armatei române și concentrarea ei pe Dunăre, cu scopul de a împiedica pe turci să mute teatrul de război pe teritoriul țării noastre. La 28 aprilie/8 mai 1877 artileria română a început să răspundă bombardamentului turcesc, trăgând asupra Vidinului, ajungându-se astfel la o stare de război cu Turcia.

În aceste împrejurări s-a întărit și mai mult agitația pentru Independență în rindul maselor largi populare. Fiind astfel pregătit terenul, la 9/21 mai 1877, marele nostru bărbat de stat Mihail Kogălniceanu, în calitate sa de Ministru de Externe, declara în Adunarea deputaților că „sîntem dezlegați de legăturile noastre cu Inalta Poartă... sîntem independenți, sîntem o națiune de sine stătătoare... sîntem o națiune liberă și independentă”. Vestea proclamării Independenței a fost primită cu un entuziasm de nedescris de mulțimea care înconjură clădirea Parlamentului sau aștepta pe străzile din jur. Arborind drapele tricolore, în sunetele marșului „Deșteaptă-te române”, populația Capitalei a manifestat pînă noaptea tîrziu pe străzile orașului. Manifestații de bucurie au avut loc în toate orașele țării, așa cum nu se mai văzuseră de la Unirea Principatelor.

Era necesar însă ca proclamarea Independenței să fie urmată și de o înfrîngere a forțelor turcești pe cîmpul de război și apoi să fie recunoscută de marile puteri europene. De aceea trupele noastre au trecut Dunărea, unde au luptat alături de ostașii ruși împotriva turcilor. Dintre luptele date de români, cea mai de seamă

a avut loc la 30 august 1877, pentru cucerirea redutei Grivița 1, punct puternic fortificat în fața orașului Plevna. În apropierea acestei redute au căzut cunoscuții eroi: maiorul George Șonțu, maiorul Dimitrie Giurescu, căpitanul Valter Mărăcineanu și alții. S-au dat apoi lupte și în alte părți, cum a fost cea de la Rahova, cucerită de armatele noastre în cursul lunii noiembrie, cea de la Smîrdan din ianuarie 1878 etc. Peste tot ostașii români au dat dovadă de multă vitejie, luptînd cu eroism, așa cum luptaseră odinioară și strămoșii lor la Rovine, Podul Înalt sau Călugăreni. Au căzut în luptă 55 ofițeri și 4247 soldați, iar alți 70 ofițeri și 3246 soldați au fost răniți.

La 19 februarie 1878 Rusia și Turcia au încheiat pace la San Stefano, dar acesta neînd recunoscut de puterile europene, a fost nevoie să se convoace un congres de pace la Berlin, în vara anului 1878. Congresul a recunoscut Independența de Stat a țării noastre, acordîndu-i și vechiul pămînt românesc al Dobrogei. România a dobîndit deplina egalitate juridică cu toate statele europene, dreptul de a hotărî singură în politica sa internă și externă, creîndu-se astfel posibilitatea ca poporul român să-și ducă în conștiință mai bune lupta de întregire națională.

Războiul dus de armata română, alături de armata rusă, în Bulgaria, în 1877—78, a avut un larg răsădit și în rîndurile populației românești din Transilvania, care vedea în el un pas înainte spre realizarea unirii tuturor românilor. De aceea zărele românești din Transilvania își informau zi de zi cititorii asupra eroicelor lupte duse de ostașii români, polemizînd cu presa oficială care transmitea știri tendențioase. Apoi, mai mulți înflăcărați tineri români din Transilvania — unii numai elevi de liceu — au trecut munții prin „vama cucului” și s-au înrolat ca voluntari în armata română, luptînd alături de frații lor de peste Carpați. Intre acești tineri se cuvine să amintim pe Vicențiu Grama, originar din Riușor-Făgăraș, absolvent al Institutului Teologic din Sibiu. Înrolat în armata română ca voluntar, a luptat în Bulgaria, fiind răsplătit pentru eroismul său, cu două decorații. Intors acasă, a fost hirotonit preot pe seama parohiei Riușor, pe care a păstorit-o cu vrednicie pînă la moarte († 1920).

Dar românii din Transilvania au dat un sprijin efectiv pentru susținerea acestui război și prin numeroasele colecte — în bani sau articole de îmbrăcăminte și pansamente — care se făceau pentru ostașii răniți și pentru familiile celor căzuți pe cîmpul de luptă. În numeroase orașe din Transilvania și Banat s-au organizat comitete care să se ocupe cu această acțiune, iar cînd autoritățile au interzis funcționarea lor, acțiunea de strîngere de ajutoare a fost continuată de persoane particulare. În fruntea acțiunii se aflau intelectualii români de atunci, mai ales preoții și sofiile lor. Mai bine de o treime din colectele făcute în Transilvania și Banat au fost organizate și conduse de preoți sau de sofiile și fiicele lor. Și-au dat obolul cele mai largi pături românești: intelectuali, țărani, comercianți, meseriași, muncitori, studenți și elevi, strîngîndu-se — în valuta de azi — cîteva milioane de lei. Fără să fie îndrumați de vreo autoritate superioară, acești inimoși români, cu dragoste adîncă față de poporul din care făceau parte, au realizat o acțiune deosebit de semnificativă, fiind conștienți că își ajută frații de același neam și aceeași limbă de dincolo de Carpați, care își

cucereau cu arma în mînă libertatea și independența. Ei făceau aceste sacrificii bănești fiind convinși că sprijină o cauză dreaptă și că prin cucerirea Independenței de Stat a României va fi cu putință, într-un viitor nu prea îndepărtat și unirea Transilvaniei cu „țara”.

Năzuințele și visurile, luptele și sacrificiile poporului nostru în războiul pentru independență din 1877 și lupta anti-fascistă din cel de al doilea război mondial și-au găsit împlinire și rodesc astăzi bogat pe pămîntul României socialiste. Trăim într-o țară independentă și suverană, în plină înflorire economică și culturală. Alături de toate popoarele iubitoare de libertate și pace, poporul român își aduce contribuția sa prețioasă la lupta pentru triumful cauzei păcii, independenței naționale, democrației și socialismului.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre, care au fost alături de popor în lupta lui pentru independență și unitate, sprijinesc munca poporului pentru desăvîrșirea vieții celei noi, pentru înălțarea patriei pe noi culmi de civilizație, precum și lupta lui pentru pace și înfrățire între popoare.

Mircea Păcurariu

La hram

Încă de la înființare, pe la 1700, mănăstirea lui Constantin Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus a devenit și ea o făclie a Ortodoxiei noastre românești, încă un punct de legătură între frații care viețuiau de-o parte și de alta a Carpaților. Așa se face că chiar după distrugerea ei, în septembrie 1785, de către stăpînirea habsburgică, credincioșii români de pe țara Făgărașului îndeosebi se adunau an de an, la Izvorul Tămăduirii și Sf. Marie, întărindu-se în credința străbună.

Rectitorită în deceniul al 3-lea al veacului nostru de mitropolitul Nicolae Bălan, mănăstirea și-a reluat activitatea, fiind totodată un important monument istoric, mult căutat de turiști pentru arhitectura și pitoreasca lui așezare.

Anul acesta, la Izvorul Tămăduirii din Săptămîna Luminată, vineri 5 mai, de la Centrul nostru Arhiepiscopesc din Sibiu au sosit pentru prăznuirea hramului P. C. vicar Traian Belasçu, P. C. Arhim. prof. dr. Nicolae Mladin și C. diaconi Iosif Bolog și Gh. Papuc.

Sf. Liturghie a început la ora sorocită, sub fagii proaspăt înfrunziți, la Altarul din pădure. Răspunsurile au fost date de viețuitorii din mănăstire.

Ectenie de pomenire s-a făcut în cuprinsul Sf. Liturghii pentru de curînd adormitul întru Domnul mitropolitul Nicolae Colan.

La sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit credincioșilor:

P. Cuv. Arhim. Serafim Popescu, care, plecînd de la cuvintele Psalmistului: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întrînsa”, arată, printre altele, că este o datină străveche ca la Izvorul Tămăduirii credincioșii să se adune la această sf. mănăstire, pentru a cere ajutorul lui Dumnezeu, pentru a-și înnoi viața și a-și spori rîvna lor spre toate cele bune. „Hristos a înviat, făcîndu-se izvor de viață nouă pentru noi”, viață întru dragoste și ajutorare reciprocă, pentru că dragostea lui Iisus Hristos-Domnul nostru este izvoritoare sau roditoare de fapte bune.

În încheiere, îndeamnă pe credincioși să sporească în fapte creștinești, să se străduiască să fie fii ai luminii, ai dragostei și păcii în lume.

(Continuare în pag. 4)

La hram

(Urmare din pag. 3)

P. C. prot. *Moise Ionașcu* (Făgăraș), care, în cuvîntul său, zăbovește asupra cunoscutului testament al Sf. Apostol Pavel: „Vremea despărțirii mele s-a apropiat. Lupta cea bună m-am luptat, am ajuns la capătul drumului, păzind credința“ (II Tim. 4, 6—7), arătînd că Apostolul vorbește de „lupta cea bună“, lupta pentru progres, căci este și o luptă rea, lupta de a-ți însuși cele ce nu ți se cuvin, de a lua din avutul obștesc etc. David a dus o luptă bună împotriva lui Goliat, care ducea o luptă rea. „Credința“ de care vorbește Apostolul este credința pe care o mărturisim în Simbol sau Credeu, credința pe care o propovăduiește Biserica noastră Ortodoxă, spre deosebire de falsele credințe, cum sînt superstițiile, credința în strigoii, în noroc etc. Calea sau drumul pe care a mers Apostolul este calea cea dreaptă care duce la mîntuire, este calea omeniei și dragostei de oameni, pe care au umblat moșii și strămoșii noștri.

Să păstrăm credința și obiceiurile noastre bune, să muncim pentru înflorirea patriei și să ne rugăm și să luptăm pentru pacea lumii, spune P. C. Sa în încheiere.

Prea Cuv. Arhim. Dr. *Nicolae Mladin*, plecînd de la cuvintele Irmosului Invierii: „Iar tu curată, de Dumnezeu Născătoare, veselește-te“, înfățișează chipul măreț al Maicii Domnului și cu deosebire pilda ziditoare pe care ne-a lăsat-o. Ca fecioară este pildă „pentru tinerețea frumoasă, cinstită și curată“. Ca mamă este icoana tuturor mamelor creștine, care s-au străduit să împlinească voia lui Dumnezeu, să fie mame vrednice, crescînd fii vrednici.

Mama este izvorul vieții, căci Eva înseamnă viață, spune P. Cuv. Sa. Rostul femeii este deci de a da viață, nu numai trupească, ci și sufletească, prin sfaturile ei sănătoase, prin dragostea și pilda ei bună, căci temelia omului de mai tîrziu se pune în „cei 7 ani de acasă“. „Noi vedem că Maica Domnului a crescut pe pruncul Iisus lîngă Biserică, în dragostea față de țara și poporul în sînul căruia s-a născut și a crescut“. De-a lungul veacurilor au fost atîtea mame creștine care s-au străduit să urmeze Maicii Domnului, ca de pildă mama Sf. Ioan Gură de Aur, a Sf. Vasile cel Mare, a Fer. Augustin ș.a. Și în sînul poporului nostru strălucesc atîtea nume de mame, care au crescut fii cu adevărat vrednici, ca de pildă mamele marilor voievozi: Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul ș.a., care au fost legați de poporul și Biserica lor, luptînd pentru apărarea patriei și libertatea poporului lor.

„Așa și mamele de astăzi — încheie P. Cuv. Sa, adresîndu-se mamelor noastre credincioase — avînd pilda mamelor de dinainte, să-și crească copiii în dragoste de popor, de Biserica străbună și de Patria noastră binecuvîntată“.

P. C. vicar *Traian Belășcu*, care vorbește cu deosebire despre semnificația marelui praznic al Invierii Domnului, sub ale cărui „raze puternice“ încă ne aflăm. Invierea Domnului stă la temelia Bisericii noastre, căci „fără învierea lui Hristos, credința noastră este zadarnică“. De aceea Biserica noastră ne cheamă în dimineața acestui praznic: „Veniți de luați lumină“, din lumina lui Iisus Hristos, care este „lumina lumii și soarele dreptății“.

„Praznicul Invierii — spune P. C. Sa — este sărbătoarea cerului, este sărbătoarea iertării, a dragostei și a păcii“. Cuvintele: „Pace vouă“, rostite de Mîntuitorul și care sînt pe buzele tuturor oamenilor de bine, ne înfrățesc pe toți. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a venit ca lu-

mea pace să aibă, Dumnezeu îngrijindu-se de toți oamenii pentru ca toți să trăiască în bucurie și pace. Din acest motiv și Biserica noastră propovăduiește și lucrează pentru pace, pentru că în pace se poate zidi omul, și trupește și sufletește, pe cînd războiul înseamnă ură, foc și dezastru. „In sufletul nostru deci trebuie să clocească dragostea de Dumnezeu și de oameni“. Trebuie deci să trăim în dragoste cu toți oamenii. La aceasta ne îndeamnă și cîntările din canonul Invierii: „Ziua învierii, să ne luminăm..., să ne îmbrățișăm unii pe alții să zicem fraților“ tuturor oamenilor etc.

Săptămîna luminată, în care ne găsim, „ne cheamă pe toți la viață creștină adevărată“, arată în încheiere P. C. Sa, învățăturile Invierii trăindu-le întru totul.

A urmat apoi sfințirea apei, maslul de obște, precum și o rugăciune de pomenire la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan.

Încălziți prin rugăciune și înălțați sufletește prin astfel de folositoare învățături, credincioșii s-au întors pe la casele lor cu dorința de a împlini îndemnul bun culesc cu prilejul acestor sărbători.

R.

Zaheu, vameșul

În Evanghelia sa, Sf. Luca, care a fost medic și pictor, ne dă un minunat tablou, la porțile Ierihonului, cetate situată pe un mic platou, în drumul ce urcă spre Ierusalim dinspre nord-est, venind din valea Iordanului. Pentru noi, cei care n-am fost acolo și n-am văzut Țara Sfîntă, a avut grijă Sf. Luca să ne înfățișeze, în câteva trăsături de condei, parcă ar fi folosit pensula la tablourile pe care le picta, — să ne arate pe Mîntuitorul, urmat de ucenici și de mulțime, înaintînd pe drumul de costișe ce intra în Ierihon.

Dintre curioșii celății Ierihon, care veneau să-L vadă pe Domnul și care auziseră de El, scriitorul sfînt nu ne prezintă decît un orb, pe care-l vindecă și pe cel mai important slujbaş al statului, Zaheu, „mai marele vameșilor“, căruia caravanele de negustori ce veneau din Orient la Ierusalim și mai departe, spre porturile Mării Mediterane, — îi plăteau vamă.

Zaheu este un om mic de statură, dar arde de dorința de a vedea pe Mîntuitorul. Va fi auzit de marele Profet de la negustorii care treceau cu caravanele, și care erau purtătorii vestilor pe atunci. Nu departe de Ierihon, în valea Iordanului, propovăduise Sfîntul Ioan și-L botezase pe Domnul, descoperindu-L ucenicilor și mulțimilor: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii“.

Și evreu fiind cu numele de *Zaheu*, care în limba ebraică înseamnă *drept*, se va fi gîndit la multele lui păcate, ce făceau un izbitor contrast cu numele ce-l purta. El cunoștea legea Domnului și știa că nu întîrzie pedeapsa lui Dumnezeu pentru păcatele noastre, — mai ales că Sf. Ioan spunea tuturor să se pocăiască că „*iată securea stă la rădăcina pomului*“. Și iată, Zaheu aude că Domnul, Mesia, se apropie de Ierihon. Deși-i păcătos, — i-o spune aceasta conștiința lui, ba a auzit-o în șoaptă și de la conaționalii săi, care-i plăteau dările, — îndrăznește totuși și el să-L vadă pe Iisus.

El vrea neapărat să-L vadă. Dar cum? Se uită-n toate părțile să găsească un mijloc de a-L vedea și zărește un sicomor, — ceva asemănător cu duzii de la noi. Aleargă și asemenea unui copil se cațără în pom și, ajungînd sus, are de-

acum perspectiva întregului alai. După o mică staționare pentru vindecarea orbului, alaiul pornește mai departe, privirile toate fiind ațintite asupra Domnului care dăduse vedere orbului. Dar dacă privirile tuturor erau ațintite asupra Celui ce dă vedere orbilor, privirea Domnului este atrasă de sicomor și de omul mic de statură din el.

Domnul acum îl vede prima dată, — omeneste vorbind, — dar îl cheamă pe numele lui: — „Zahee, grăbește de te pogoară, că astăzi în casa ta mi se cade să fiu“.

Mîntuitorul este Dumnezeu și-l văzuse întotdeauna pe Zaheu și știa faptele lui, căci ca Dumnezeu este atoateștiutor și atoatevăzător.

Nu-i era străină dorința lui de a-L cunoaște și nici pocăința pe care avea s-o declare în fața tuturor.

Căci la murmurul mulțimii că Domnul intră în casa unui păcătos, Zaheu declară: „Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor, și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit“.

În fața lui Dumnezeu, Zaheu se căiește lui Dumnezeu, Zaheu se căiește sincer și căința lui nu-i numai din vorbe ci și din fapte căci e hotărît să repare nedreptățile, pe care le-a pricinuit semenilor săi, iar săracilor le oferă jumătate din averea sa. Gestul acesta a făcut să tacă murmurul celor din jur... și să se audă cuvîntul Domnului de bucurie pentru întoarcerea lui Zaheu, „că a venit Fiul omului să caute și să mîntuiască pe cel pierdut, că și acesta fiu al lui Avraam este“.

Tradiția spune că Zaheu a urmat Domnului și apoi l-a însoțit pe Sf. Petru la propovăduire și mai tîrziu a fost ales episcop la Cezareea. Nu-i nevoie să ne străduim prea mult ca să vedem învățăturile ce ne revin din contemplarea tabloului zugrăvit de Sf. Luca la porțile Ierihonului. Cu toții am dori să vedem și noi pe Dumnezeu și să-L primim în casa noastră, cum l-a primit Zaheu.

Credința creștină ne învață că Dumnezeu este pretutindeni și-L putem simți în sufletul nostru și în viața noastră, dacă stăpînă este la noi *dragostea*, lege supremă dată de El nouă. „Veți fi ucenicii mei, de veți avea dragoste întru voi“. Iar în altă parte, spune Sf. Matei, tot cuvîntul Domnului: „Acolo unde vor fi doi sau trei adunați în numele meu, acolo voi fi și eu în mijlocul lor“, adică El este în Biserica Sa.

Să frecventăm Biserica Lui, locul de adunare al celor ce-L poartă numele, sicomorul care poate ține pe ramurile lui nu numai pe Zaheu, ci pe toți care s-au eliberat de robia păcatelor, s-au pocăit cu adevărat și ascultînd Sf. Liturghie se pot împărtăși cu Sfîntul Trup și Singe al Mîntuitorului, care a adăstat ca oaspe în casa mai marelui vameșilor din Ierihon.

Pr. I. Sanda

